

นโยบายของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ การใช้ความรุนแรง
การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม และการกลั่นแกล้งในการทำงาน

หมวดที่ ๑ หลักการ เจตนารมณ์ และขอบเขตการบังคับใช้

ข้อ ๑ ศูนย์คุณธรรม มีเจตนารมณ์ในการสร้างและดำรงสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ทนต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทุกรูปแบบ (Zero Tolerance) เพื่อให้บุคลากรทุกคนได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพและปราศจากการถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ การใช้ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม และการกลั่นแกล้งในการทำงาน

ข้อ ๒ นโยบายฉบับนี้มีผลบังคับใช้กับบุคลากรทุกระดับของศูนย์คุณธรรม ได้แก่ คณะกรรมการผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น และบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินงานร่วมกับศูนย์คุณธรรม

หมวดที่ ๒ นิยามศัพท์และลักษณะพฤติกรรมอันเป็นความผิด

ข้อ ๓ ในนโยบายฉบับนี้

"การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ" หมายถึง การกระทำใดๆ หรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเพศ ที่เป็นการบังคับ ใช้อำนาจ หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ว่าจะด้วยวาจา ท่าทาง การสัมผัส หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ อับอาย หรือสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยทางเพศ โดยครอบคลุมพฤติกรรมดังนี้

การกระทำทางสายตา เช่น การจ้องมองร่างกายที่ส่อไปในทางเพศ หรือการมองซ่อนใต้กระโปรง
การกระทำด้วยวาจา เช่น การพูดจาหยาบคาย วิจารณ์รูปร่างหน้าตา หรือเล่าเรื่องตลกขบขัน
การกระทำทางกาย เช่น การสัมผัสร่างกายโดยไม่ได้รับความยินยอม การโอบกอด หรือการตักเตือนทางเดิน
การใช้อำนาจแลงผลประโยชน์ เช่น การให้สัญญาเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานเพื่อแลกกับการมีเพศสัมพันธ์ หรือการขู่ว่าจะลดเงินเดือนหากไม่ยินยอม

การกระทำอื่นๆ เช่น การแสดงรูปภาพ วัตถุ และข้อความที่เกี่ยวข้องกับเพศ

รวมถึงการกระทำอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงานของศูนย์คุณธรรม

"การใช้ความรุนแรง" หมายถึง การแสดงพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ทางวาจา ท่าทาง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยแม้ไม่มีความตั้งใจ แต่มีอำนาจหรือผลกระทบต่อผู้ถูกระทำในด้านร่างกายจิตใจ ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

"การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม" หมายถึง การปฏิบัติต่อผู้ปฏิบัติงานอย่างแตกต่าง การกีดกัน หรือการให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งอันเนื่องจากลักษณะของบุคคล

หรือกลุ่มคนนั้นในเรื่อง เชื้อชาติ สัญชาติ สีผิว ต้นตระกูล อายุ ศาสนา อัตลักษณ์ทางเพศ ความสามารถทางร่างกายและจิตใจ สถานะทางสังคมและทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม แนวคิดทางการเมือง สถานภาพเกี่ยวกับการสมรส ตลอดจนคุณลักษณะอื่น ๆ

"การกลั่นแกล้ง" หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าว คุกคาม มุ่งร้าย หรือการสื่อสารใดๆ ที่มีผลร้ายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย หรือจิตใจ ซึ่งมีลักษณะเกิดขึ้นซ้ำๆ หรือมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สภาพจิตใจ ความปลอดภัยและประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ถูกรกระทำ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการบริหารจัดการที่สมเหตุสมผล เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานตามรอบระยะเวลาการประเมินหรือตามสัญญาจ้าง การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตตามวิสัยของวิญญูชน หรือการสั่งการในการทำงานปกติตามฐานะผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา

หมวดที่ ๓ มาตราการเชิงรุกและการประเมินความเสี่ยง

ข้อ ๔ ศูนย์คุณธรรม จะจัดให้มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ การใช้ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม และการกลั่นแกล้งในการทำงาน โดยบรรจุเป็นวาระบังคับในหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ และการปฐมนิเทศบุคลากรใหม่

ข้อ ๕ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับมีหน้าที่สอดส่องดูแลสภาพแวดล้อม หากได้รับแจ้งเหตุแล้วไม่ดำเนินการค้นหาข้อเท็จจริงภายใน ๑๕ วัน จะถือว่าละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่

หมวดที่ ๔ กลไกและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๖ ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ใช้ความรุนแรง เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หรือถูกกลั่นแกล้ง สามารถร้องทุกข์ผ่านช่องทางภายในองค์กร ได้แก่ การแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาทุกระดับของผู้กระทำ แจ้งต่อคณะทำงานรับเรื่องร้องเรียนศูนย์คุณธรรม หรือผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์และช่องทางร้องทุกข์ในหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงานของศูนย์คุณธรรม

ข้อ ๗ หากผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นคณะกรรมการหรือผู้อำนวยการ ให้ผู้ร้องทุกข์ใช้ช่องทางดังต่อไปนี้

(๑) กรณีประธานกรรมการหรือกรรมการศูนย์คุณธรรมถูกกล่าวหาฯ ให้ผู้ร้องทุกข์สามารถยื่นเรื่องโดยตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

(๒) กรณีผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรมถูกกล่าวหาฯ ให้ผู้ร้องทุกข์สามารถยื่นเรื่องร้องเรียนโดยตรงต่อ ประธานกรรมการศูนย์คุณธรรม หรือ คณะกรรมการตรวจสอบ

ข้อ ๘ หากไม่มีการดำเนินการใดๆ จากระบบภายใน ผู้ร้องทุกข์สามารถแจ้งต่อหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ศูนย์ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (ศปคพ.) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน ๑๓๐๐ หรือผู้ตรวจการแผ่นดินสายด่วน ๑๖๗๖

หมวดที่ ๕ กระบวนการสอบสวนและการระงับข้อพิพาท

ข้อ ๙ สำหรับกรณีที่ไม่มีความรุนแรง ผู้ร้องทุกข์อาจขอให้บุคคลอื่นหรือผู้แทนเป็นผู้ประสานงานเพื่อจัดการประชุมหรือไกล่เกลี่ยและหาทางยุติปัญหาอย่างไม่เป็นทางการ โดยต้องดำเนินการภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๑๐ กรณีที่มีการร้องเรียน หรือการรายงานเรื่องนี้ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ให้อำนาจการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงไม่เกินห้าคน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการที่มีตำแหน่งสูงกว่าคู่กรณี บุคคลจากหน่วยงานต้นสังกัดของคู่กรณีโดยมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าคู่กรณี โดยต้องมีบุคคลที่มีเพศเดียวกันกับผู้เสียหายไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และให้มีบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าร่วมรับฟังในการสอบข้อเท็จจริงได้ เฉพาะในกรณีมีการสอบปากคำผู้เสียหาย หรือให้คณะทำงานรับเรื่องร้องเรียนศูนย์คุณธรรมสอบข้อเท็จจริง

ทั้งนี้ ให้รายงานผลต่อผู้อำนวยการ และหากต้องมีการดำเนินการทางวินัย ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือคณะทำงานนำข้อมูลเสนอผู้อำนวยการ ประกอบการดำเนินการทางวินัย

การพิจารณาเรื่องร้องเรียนและการสอบสวนอย่างเป็นทางการ จะต้องกระทำในทางลับเพื่อรักษาความปลอดภัยของผู้เกี่ยวข้อง และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๖๓ หรือระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของศูนย์คุณธรรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ข้อ ๑๑ กระบวนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาโทษ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ในขั้นตอนหรือรายละเอียดที่นโยบายฉบับนี้มีได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล หรือระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของศูนย์คุณธรรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ในระหว่างกระบวนการสอบสวน จะยังไม่ถือว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิด ศูนย์คุณธรรม จะให้เป็นธรรมและให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาในการชี้แจง รวมทั้งมีสิทธิแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาได้อย่างเต็มที่

ข้อ ๑๓ หากผู้ถูกกล่าวหาเป็นคณะกรรมการหรือผู้อำนวยการ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม หรือคณะกรรมการศูนย์คุณธรรม (แล้วแต่กรณี) พิจารณาแต่งตั้ง "คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยอิสระจากภายนอกองค์กร" (Independent External Investigator) โดยต้องมีบุคคลที่มีเพศสภาพเดียวกับผู้เสียหายไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และให้มีบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าร่วมรับฟังในการสอบข้อเท็จจริงได้เฉพาะในกรณีมีการสอบปากคำผู้เสียหาย เพื่อทำหน้าที่รวบรวมหลักฐาน และสรุปข้อเท็จจริง โดยผู้ถูกกล่าวหาจะไม่สามารถใช้อำนาจเพื่อแทรกแซงกระบวนการได้

หมวดที่ ๖ มาตรการคุ้มครองและการเยียวยา

ข้อ ๑๔ เมื่อมีการร้องทุกข์แล้ว ผู้ร้องทุกข์และพยานจะต้องได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกกลั่นแกล้งตอบโต้ หรือถูกดำเนินการใดๆ ที่กระทบต่อหน้าที่การทำงานและการดำรงชีวิต

ข้อ ๑๕ ศูนย์คุณธรรม จะพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามข้อร้องขอของผู้เสียหาย เช่น การขอเปลี่ยนแปลงสถานที่ทำงานหรือการแยกพื้นที่ทำงานชั่วคราวเพื่อป้องกันไม่ให้คู่กรณีพบปะกัน ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ร้องทุกข์เสมอ

หมวดที่ ๗ บทลงโทษ และการติดตามผล

ข้อ ๑๖ บุคลากรที่กระทำความผิดฐานล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ใช้อำนาจรุนแรงเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หรือกลั่นแกล้ง จะต้องถูกลงโทษทางวินัยตามระดับความร้ายแรงของการกระทำ ซึ่งอาจประกอบด้วย ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออก โดยเมื่อผู้อำนวยการได้รับรายงานผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวนแล้ว จะต้องพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยหรือสั่งยุติเรื่องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๓๐ วัน ทั้งนี้ หากพฤติกรรมเข้าข่ายความผิดอาญา ศูนย์คุณธรรม จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินคดีตามกฎหมายแก่ผู้ร้องทุกข์

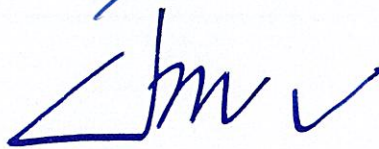
ข้อ ๑๗ บทลงโทษและมาตรการทางวินัยกรณีผู้บริหารระดับสูง

(๑) กรณีประธานกรรมการหรือกรรมการศูนย์คุณธรรม หากผลการสอบสวนพบว่ามีความผิดจริง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือถือว่าการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) กรณีผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม หากผลการสอบสวนพบว่ามีความผิดจริง ให้คณะกรรมการศูนย์คุณธรรมมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัย หรือพิจารณาให้เลิกจ้าง ซึ่งจะถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน

ข้อ ๑๘ กลุ่มงานบริหารจัดการองค์กร มีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการตามนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสนอต่อผู้อำนวยการปีละ ๑ ครั้ง และรายงานข้อมูลต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๙

(คุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล)

ประธานกรรมการศูนย์คุณธรรม